

maše, ko je bila ona družica, najlepša izmed vseh, od vseh zavidana in — po njegovi sodbi — tako obrekovana od zavidnih oči, češ, kakor bi bila njegova nevesta — ne družica —. Spomnil se je tistega gorkega, prijateljskega pisma, ki mu ga je pisala tedaj, ko se je odpravljaj na faro. »Pasel boš zvesto ovčice —« to pesem mu je omenjala in mu čestitala, kako je srečen, ko gre med narod za narod — — —. Takrat so gledale izza pisma tiste nedolžne oči, ki se jih je tako veselil. Danes pa je Francka nenadoma stopila predenj v vsej ženski krasoti in prelesti in vse to je izročala Oskarju —, njemu za slovo — pa to pismo. Planil je kvišku, segel po pismo in ga samo pogledal, potem pa vrgel na tla in ga pohodil.

»Hinavka!« je siknil.

Stiskalo ga je za srce, da je krčil pesti, pa spet omahnil kakor odsekana veja in se vlačil po sobi kot senca. Parkrat se je poskusil zbrati in že se je bolešno nasmehnil samemu sebi. Toda vselej ga je pahnilo nazaj v ta vrtinec podob, ki so kot kače polzele po njegovi razburjeni domišljiji. Kajkrat je moral odtrgati svoj pogled od samokresa, ki je visel nabit ob postelji. Bog ve, zakaj ga je tako mikal? Po cele tedne ga niti opazil ni in sedaj ga vleče, tako strašno vleče do njega.

»Francka!« je zavzdihnil proseče, pa v istem hipu se že pokesal in sunil glavo kvišku, topotnil z nogo in izrekel: »Kaj me briga! Norec sem!« Toda to so bile prazne, narejene in naučene besede. Samokres se mu je smejal s stene: »Briga te, briga! In še kako — ti otrok!«

Kaplana je raztogotilo, zagrabil je samokres, hrupno odprl okno in sprožil vseh šest strel v večerni mrak.

Rezki poki so ga hipoma streznili. Postalo ga je sram. Tihoma je zaprl okno, kot bi bil izvršil hudobno dejanje.

Tedaj je vstopila, preplašena po streljih, župnikova nečakinja vsa razburjena v sobo.

»Za božjo voljo, kaj pa delate?«

»Nič,« je odgovoril hladno.

Nečakinja je obstala med podboji in ga presojala z ženskimi vsevidnimi očmi, v katerih ni bilo vere v njegov nič. Potem je odšla brez besede.

On pa je prvič, odkar je bival pod to streho, zagledal v njej — žensko.

»O Bog, o Marija,« je zajecal in se zgrudil na kolena pred kapelico.

DANTE ALIGHIERI: LA DIVINA COMMEDIA.

PREVEL IN RAZLOŽIL J. D.

III. del: RAJ.

Spev X.

Z desetim spevom se povzpneemo v pesnikovi družbi v četrto nebo, v Solnce. — Pesnik nas v uvodu opozarja na čudoviti red vsemirja in na radost, ki jo motrenje tega reda rodi; nato pa nas pozivlje, naj mu sledimo v višje sfere, v tisto stran neba, kjer solnce spomladi vzhaja (Vv. 1—9). V naslednjih štirih tercinah (vv. 10—21) pesnik proslavlja božjo Modrost, koja se javlja v tem, da solnčna pot seče zemeljski ravniki poševno in prav v takem kotu, da more solnce — ta prvi služabnik prirode — in z njim vsi ostali planeti kar najblagodejše vplivati na zemljo; brez te uredbe ne bi na zemlji nič uspevalo. Sledi v tercinskem stavku (vv. 22—27) poziv na braveca, naj — pribit na svojem mestu — preišča in prebavlja jed, od pesnika mu na mizo postavljeno. — »In jaz sem bil pri njem!« (»Ed io era con lui...«) S tem vzklikom (v. 34) nam pesnik izraža dejstvo, da je dospel z Beatrico do solnca; kako se je to zgodilo, ne ve. Tudi priznava, da mu je nemogoče popisati lepoto blaženih duhov na tem planetu (po Ptolemejevem sestavu je bilo solnce planet!): da si solnčna svetloba v prirodi prekaša vsako drugo svetlobo, se vendar blaženi duhovi v njem lesketajo še močneje, ne vsled kake barve, temveč vsled lastne svetlobe. (Vv. 40—42.) Tega veličastnega prizora ne more človeško pero popisati; le vera ga more umeti in želeči, da bi se enkrat njeno verovanje spremenilo v gledanje. (Vv. 43 nsl.) Opozorjen od Beatrice, naj zahvali Boga za tolikšno milost, stori to pesnik s tako iskrenostjo, da za hip pozabi na vse, tudi na Beatrico; in ta je pesnikove gorečnosti vesela: nasmehne se mu ter s tem spet obrne njegovo pozornost na okolico. (Vv. 52—63.) — Zdajci zapazi, da ju obdaja venec blaženih duhov, pojočih in kólo plešočih krog